Gaykrant Jaarboek 2026

Gaykrant Jaarboek 2026

Het regenboognieuws
van het jaar 2026

Uitgave door Stichting Gaykrant / Gaykrant Media
Samenstelling en redactie: Bamber Delver (hoofdredacteur)
Met dank aan alle medewerkers voor hun bijdragen!
Vanwege de maximale lengte van dit boek kunnen artikelen zijn ingekort.
Niet altijd worden bij een artikel de volledige bronnen vermeld, deze kunt u desgewenst altijd op de website van de Gaykrant nazoeken.

Dit boek is door mensen samengesteld, geschreven, gecheckt en geredigeerd. AI wordt door de Gaykrant als redactie-assistent gebruikt, nooit als auteur.

Correcties of suggesties? Ook dit boek is mensenwerk. Stichting Gaykrant is een vrijwilligersproject. Natuurlijk maken we foutjes: We proberen vaker te slagen dan te falen. Alleen op vriendelijke mails wordt gereageerd: mailadres hieronder.

Steun ons! Word Bondgenoot: www.gaykrant.nl

ISBN: 9789465466385
© Stichting Gaykrant, november 2026 (teksten & beelden)
Website: www.gaykrant.nl
E-mail: stichting@gaykrant.nl

Hoofdstukindeling

Voorwoord

Deel I: Interviews: Mensen en hun verhalen

Deel II: Beschouwingen: Artikelen en onderzoeken

Deel III: Opinies: Columnisten en redactioneel

Deel IV: In Memoriam. Hen die we moeten missen

Voorwoord: Het is alle hens aan dek 11

Deel I: Interviews. Mensen en hun verhalen
Barrie Stevens: The Importance of Being Barrie 14
Lieske & Petra – "We zijn gewoon onszelf gebleven". B&B Vol Liefde 18
Jacques Zonne: "Mijn droom is zelfs wet geworden." 22
Martin, een van de slachtoffers van conversie 28
Dilan Yeşilgöz aan de vooravond van de verkiezingen 30
Pim Lammers: "Ik had die boodschap als kind graag willen horen." 36
Stijn de Vries over comeback van L'HOMO. 42
Mario de Laat en Village People's Glenn Hughes 44
Rosalie Kool: "Ouderwets met elkaar in gesprek gaan." 50
Muzikant Kiri Mioki: EX 53
Regenboogambassadeur Henk Nijmeijer 54
S10: "In Zweden laten mensen je heel erg in je waarde, ofzo." 58
Willem de Wit: De old boys van het DOK 61
Taiwanese Alex Huang, queer migrant 64
Quinten Bol: over seksueel misbruik, kwetsbaarheid, en herstel 68
Middelbare School Descart oefent voor Utrecht Pride 74
Onderwijsassistent Mees: "Ik wil de persoon zijn die ik zelf gemist heb." 77
Jamel Buhari over queer migratie 80
Rosan Smits, auteur Dit Is Fascisme 83
Podcast over de lhbti+ geschiedenis, Jasmijn en Sophie 88
Kristofer Barber, directeur Booking.com over Travel Proud 92
Recensie: 'Tot aan de rivier', door Elizabeth Gilbert 96
Recensie: Jij Blijft 99
Roeland Fernhout, hoofdrolspeler in de film Downtown 100
Boris Dittrich (D66): "Opeens is fascisme tastbaar en voelbaar." 102
Fiep Westendorp in het Rijksmuseum 107
NHL Stenden-student Tamara Pastors 110
No Masters or Kings: kunstenaar Frans Franciscus 113
Annie Lennox: Androgyn, gender bender en roldoorbrekend 116
Queer artist Ryann 119
Divine! Interview met manager Bernard Jay 123
Hairspray is terug! Regisseur Joep Onderdelinden 130
Co-founders Stonewall National Monument 134
Henk Krol geeft het stokje door 139
Gerrie van der Klei opnieuw in Foxtrot 144
Dichter Mher Brutyan over identiteit en Armenië 148
Levensverhalen. Marja Ruijterman 152

Artiest Fallenium over genderidentiteit 156
Francis van Broekhuizen: “Liefde is het eerste en enige gebod” 160
Steve Blame, over MTV en roem 164
Niki Haris en Donna De Lory en de Madonna-jaren 168
Arnon Grunberg beschouwt zich als een geloofwaardige homo 173
Patti Smith in concert: van Amsterdam tot Brussel: People have the power! 178
George Michael: The Faith Tour 181
Screenwriter Stan Zimmerman, van Golden Girls tot Roseanne 182

Deel II: Beschouwingen: Artikelen en onderzoeken
Gaychatbox Bullchat voert extreemrechtse en Russische propaganda 190
Hoe de geschiedenis over het “homohuwelijk” verdraaid wordt 197
Burgemeester Koen Schuiling en de vooroordelen van politie en justitie 201
Meta bant queers? Rondetafelgesprek met 7 strijdbare queer activisten 203
Queer Amsterdam kleurt de Nieuwe Kerk roze 212
AfD kondigt na verkiezingswinst keiharde plannen aan 217
Ongehoord Nederland: Van “regenboogmaffia” tot Hitler 221
Dodenherdenking, herinnering aan hen met de roze driehoek 225
Van gay, poot en pot tot queer: woorden voor homoseksualiteit 228

Deel III: Opinies: Columnisten en redactioneel
Columnist Siep de Haan: “Koningin Máxima als bondgenoot.” 236
Oproep aan de eerste “regenboogpremier” Rob Jetten 238
Homo in opleiding – Dong-Soo 239
‘De lhbti-gemeenschap heeft nu meer denkers dan schreeuwers nodig.’ 241
Columnist Tom Kniesmeijer: “Leve de zichtbaarheidsgolf.” 245
Columnist Arja Snoek: “Maak het persoonlijke politiek!” 248
Reflectie op COC Campagne over Online Haat 251
Redactioneel: Nee, Rob Jetten is niet van ons 257
LHBTI+-acceptatie hollend achteruit: tijd voor de vragen die pijn doen 258
Hoe het onderzoek naar lhbti+ discriminatie werd misbruikt 262
Zit die bekrompen wethouder Tom de Nooijer er nou nóg? 266
Al die Prides: is het niet een beetje veel? 269
Columnist Jan Driessen: hoe Keijzer en Forum in hun eigen valkuil vallen 274
Wij gaan nergens heen. 276
Na de Amerikaanse Midterms. Wees niet naïef. 277

Deel IV: In Memoriam **279**
Hans van Manen 280
Willemien Ruygrok 282
Astrid Roemer 284
Robert Anthony, Gebroeders Grimm 287
Jan Lenferink 291
Sonja Barend 292
Gerda Tolk 294
Karin Spaink 297
Marjan Berk 299
Dolly Parton 300
Walther Ploos van Amstel 303
Coos Huijsen 304

Woorden hebben waarde **306**
Boeken van de Gaykrant

Dit Jaarboek bevat een selectie van artikelen: eerder verschenen op onze site. Onderstaande auteurs staan in dit boek, maar Gaykrant werkt met velen!

Dank voor jullie betrokkenheid en inzet!

Anne-Rose Mater-Bantzinger
Anny Groenenberg
Arja Snoek
Dia Huizinga
Dong-Soo
Eduard Hoekstra
Elif Kırankaya
Erica van Dooren
Henk Nijmeijer
Herman Lategan
Jan Driessen
Jan van Breda
Joy Hansson
Kiri Mioki
Marja Ruijterman
Myrthe Timmers
Pepijn Sterk
Ranjith Postma
Remco van Dam
Rosalie Kool
Sajad Salmanpour
Siep de Haan
Steven Pieters
Steve Blame
Tamara Pastors
Tom Kniesmeijer
Willem van Altena
Willem de Wit

Voorwoord: Het is alle hens aan dek.

Bij mijn aantreden als hoofdredacteur van de Gaykrant (najaar 2025) kopte het interview in de regionale dagbladen: ‘Het is alle hens aan dek’. Dat was oktober 2025. Bij het samenstellen van dit Jaarboek sta ik versteld hoe snel onze maatschappij is verhard. Er is veel meer weerstand en discriminatie tegen LHBTIQ+ mensen en tegen hen die voor ons opkomen. Dat raakt mensen in hun dagelijks leven, in hun veiligheid en in hun recht om zichzelf te zijn. De schaamte om lhbti+ mensen te beledigen is weg. De maskers zijn afgevallen. Online, op straat, in scholen. Wreedheid, schelden en meppen zijn aan de orde van de dag.

Juist nú is het belangrijk om te weten wat er gebeurt en wat ons te doen valt. De traditie van het uitgeven van een Jaarboek was ooit het werk van uitgeverijen Vassallucci en Van Gennep. Stichting Gaykrant pakt de draad vanaf heden weer op. Het vastleggen van geschiedenis hoort bij onze journalistiek, al sinds 1979.

Dit jaarboek beslaat voor het gemak meteen twee jaren, 2025 en 2026, en is bedoeld als naslagwerk: een plek waar u kunt terugvinden wat de geschiedenis van de regenbooggemeenschappen heeft gebracht en wat we ervan kunnen leren. Van interviews tot beschouwingen.

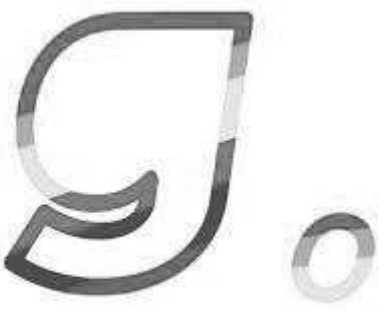
Gaykrant staat bekend om die zorg voor het verleden. Wij hebben een naam hoog te houden als het gaat om ‘legacy’. Wat is vastgelegd, kan niet zomaar worden weggeveegd of herschreven. Zichtbaarheid is alles. In Deel I vertellen allerlei mensen hun verhalen. Deel II bevat beschouwingen: artikelen en onderzoeken die verdiepen en onderbouwen. In Deel III: opinies, van columnisten en van de redactie. Deel IV is gewijd aan hen die we moeten missen: In Memoriam.

Door al deze delen lopen thema's zoals: de toenemende weerstand en discriminatie, het belang van herinnering en van het bewaren van verhalen, de kracht van een gemeenschap en het verlies van mensen die daar deel van uitmaakten. Maar ook van levensverhalen die ertoe doen: van ons.

Ik wens u veel leesplezier toe.
Bamber Delver, hoofdredacteur Gaykrant

Deel I: Interviews
Mensen en hun verhalen

ALLES WAT ADEM HEEFT
LOVE DEN HEERE
H°ART
H°ART
H°ART

Barrie Stevens: The Importance of Being Barrie

Door: Willem van Altena. Publicatie: 16 mei 2026
Portretfoto: Sajad Salmanpour

Barrie Stevens (1944) is een theatrale duizendpoot: acteur, danser, choreograaf en meer. Waar de rest van Nederland hem vooral kent als het altijd aardige jurylid uit de Soundmixshow, is de echte Barrie Stevens al heel lang bezig met een indrukwekkende theatrale evolutie. Met zijn nieuwe solovoorstelling "The Importance of Being Barrie" werpt hij alle maskers af en eist hij het recht op volledig zichzelf te zijn. In gesprek met de Gaykrant reflecteert hij op een leven vol passie, de schaduwzijde van de faam en de tijdloze lessen van Oscar Wilde.

Barrie Stevens heeft een lange carrière achter de rug. Amper 18 jaar oud emigreerde de jonge danser naar het liberale Nederland, waar hij eerst aan de slag kon in de Snip & Snap Revue. Het grote publiek leerde hem vooral kennen in "Ja zuster, nee zuster". Het was de start van een loopbaan met tv-werk, rollen in musicals en werken als choreograaf, en uiteindelijk een plek in de jury van De Soundmixshow, die hem blijvende bekendheid opleverde. Maar die ook een show was die Barrie een label meegaf van "banaal entertainment", wat hem ergens irriteerde omdat hij zo veel méér wilde zijn dan die "goede fee" die altijd maar opbouwende kritieken gaf.

Hoe ben je ertoe gekomen om met solotheater de planken op te gaan?
"Het idee om met theatersolo's de planken op te gaan en zijn eigen verhaal te vertellen ontstond in de coronaperiode. Terwijl de wereld stilviel, ontstond er bij mij juist een innerlijke onrust. Ik wilde niet langer de Barrie zijn die mensen dachten te kennen. Na al die jaren in het vak voelde ik de noodzaak om andere verhalen te vertellen. Als je in dit vak optimaal wilt blijven functioneren, moet je jezelf blijven vernieuwen. Nieuwe wegen bewandelen, experimenteren en, bovenal, fouten durven maken. Die kwetsbaarheid is eng, zeker als je je hele leven in de spotlights hebt gestaan." Het leidde tot verrassende solovoorstellingen, waarin Barrie steeds andere facetten van zichzelf blootlegde en deelde met het publiek. Zoals de voorstelling "*Dood aan zee"* uit 2022, een solo losjes gebaseerd op *Dood in Venetië* van Thomas Mann, waarin Barrie een hommage brengt aan zijn partner Leen Jongewaard, maar ook over ouder worden als homoseksueel, en de confrontatie met de dood.
Met Leen Jongewaard had Barrie Stevens 18 jaar lang een relatie, dit jaar is het precies 30 jaar geleden dat de gevierde acteur en komiek overleed. En net als

Barrie Stevens worstelde Jongewaard met het imago dat sinds Ja Zuster, Nee Zuster aan hem hing, dat van clown en "banale" lolbroek. "Leen wilde stoppen met Ja Zuster, Nee Zuster toen de show op zijn hoogtepunt was. "Ik wil geen Swiebertje worden", zei hij altijd. Van Leen heb ik geleerd dat je op een gegeven moment moet erkennen dat een project je niets meer leert of brengt. Zo van: dit hebben we gehad, what's next?"

Voor je nieuwste voorstelling werk je samen met twee jonge queer theatermakers, zoals schrijver en regisseur Koen Verheijden en scriptbewerker Koen Caris. Hoe bevalt dat?
"Zij leren mij schrijven over mijn eigen leven – over mijn cultuur, mijn homoseksualiteit, mijn frustraties en mijn passie. Ze dagen me daarbij uit de diepte op te zoeken. Het is een enorm proces om Wilde en Stevens bij elkaar te brengen. De keuze voor Oscar Wilde als rode draad is geen toeval. Ik zie Wilde niet als een stoffig literair icoon, maar als een levende spiegel. Hij kon zo vilein zijn, en dan ineens enorme tederheid tonen in zijn poëzie en zijn sprookjes. Dat is wat ik nu ook probeer: de verschillende kanten van mezelf toelaten. Ondanks de afschuwelijke manier waarop de Engelse cultuur hem klein hield vanwege zijn geaardheid, was zijn talent zo groot. Ik had al langere tijd het gevoel: ik wil ooit een programma maken met zijn verhalen en quotes, in combinatie met mijn eigen leven. Nu is het dan zo ver."

Maar gaat de voorstelling nou meer over Barrie of meer over Oscar?
"Ik hoop in gelijke mate over allebei. Ik adoreer de levenslust van Wilde, zijn intelligentie, zijn passie, zijn ondeugendheid, zijn lef en zijn *wit*, niet toevallig een door en door Engels begrip waar geen echt Nederlands woord voor bestaat. Het zijn elementen waar ik Wilde wel een beetje om benijd. Dan denk ik: ik wou dat ik die eigenschappen ook meer had getoond hier in Nederland. Soms haat ik het echt dat Nederlanders altijd maar zo nuchter zijn, hoe hou je dat uit?"

In hoeverre zie je parallellen tussen de relatie van Wilde met Bosie, en jouw eigen relatie met Leen Jongewaard?
"Als je kijkt naar Oscars relatie met Bosie: dat was een botsing tussen Wilde's pure liefde en Bosie's destructieve narcisme. Dat is zo herkenbaar voor iedereen die liefheeft. Het is wrang en tegelijk fascinerend. Net als tussen Wilde en Bosie was er tussen Leen en mij een leeftijdsverschil. Ik heb Leen destijds op een voetstuk geplaatst. Dat was niet gezond, maar het was wel de enige manier waarop ik toen kon liefhebben. Ik was nog niet rijp genoeg, had mezelf nog niet genoeg ontdekt om hem te geven wat hij nodig had. Leen symboliseerde ergens mijn vader en mijn moeder, altijd had ik het gevoel tekort te schieten. Nu ik ouder

ben, begrijp ik de dynamiek veel beter. In een goede relatie moet je gelijkwaardige tegenpolen zijn."

Hoop je dat je met je voorstelling over een queer icoon van lang geleden ook een jong publiek bereikt?
"Ik zou het geweldig vinden als jonge mensen naar mijn voorstelling komen, zeker mensen die nog volop bezig zijn hun eigen seksualiteit te ontdekken. Ik wil ook graag na afloop van de voorstelling met het publiek in gesprek. Ik zie overal jonge gays die hun weg zoeken, maar ik zie ook wel een generatie die soms denkt dat de wereld om hen draait. Ik ben er zelf een die "opa" wordt genoemd, maar ik heb wel de aids-crisis meegemaakt. Dat is een geschiedenis die we niet mogen vergeten. Ik wil de jongere generatie ontmoeten. Ik wil dat ze vragen stellen. Ik heb die jonge "spirit" nodig. En als ik jongere mensen kan inspireren, dan is mijn doel bereikt."

Enkele jaren kreeg je de diagnose prostaatkanker, en je bent daar heel openhartig over. In hoeverre ben je erdoor veranderd?
"Na ruim 60 jaar *in the spotlights* is mijn behoefte aan externe validatie weggeëbd; daarvoor in de plaats is een diepe zelfacceptatie gekomen. Vroeger had ik een enorm jachtinstinct, was altijd op zoek. Met de verwijdering van mijn prostaat kwam daar in één klap een einde aan. Ik heb daar nooit een geheim van gemaakt; in mijn eerste solovoorstelling *I'm an artist* heb ik er openhartig over verteld. Toen ik kanker kreeg, stortte mijn wereld in. Ik had meteen het gevoel: ik kan mijn partner niet geven wat ik hem zou willen geven. Dat had zo'n effect op mijn psyche… Inmiddels weet ik dat de enige liefde waar ik nu nog naar verlang die voor mezelf is."

Dat "vooral doorgaan" probeer ik dit hele gesprek te vermijden... Maar het was wel een "meme avant la lettre".
"O jee ja, ik had er schatrijk mee kunnen worden als ik daar copyright op aangevraagd had. Ik kan me haast nergens vertonen of iemand roept wel "vooral doorgaan" naar me. (Zelfs de ober die net onze cappuccino's komt brengen zegt het, WvA) Ik vind dat helemaal niet vervelend. Ja, ik kan wel stellen dat "vooral doorgaan" nu, met 82 jaar, mijn levensmotto is."

I AM A
Queen
AND MY
MESSY BUN
IS MY CROWN

Lieske & Petra – “We zijn gewoon onszelf gebleven”. B&B Vol Liefde

Door: Bamber Delver. Beeld: B&B Vol Liefde, RTL. Publicatie: 16 okt. 2025

Ze veroverde de harten van kijkend Nederland: Lieske en Petra, het nuchtere, vrolijke duo uit B&B Vol Liefde. Waar anderen soms zochten naar drama, brachten zij lucht, humor en warmte. Twee vrouwen die de liefde zochten en iets groots vonden: vriendschap. Voor talloze kijkers: herkenning, jong en oud, homo, lesbisch en hetero. Hun vanzelfsprekende manier, zonder franje of pose, liet zien dat liefde in al haar vormen iets moois en gewoons is. Als Gaykrant hen spreekt, is het meteen raak: veel gelach, een vleugje zelfspot en vooral levenslust. Petra de Leeuw zit in een hotel aan de Rotterdamse haven, Lieske Vos is net terug uit Spanje, en samen praten ze alsof de camera’s van RTL nog steeds meelopen. Over bekendheid, over Lesbos, over wijn, en over de hoge hakken die nog moeten worden ingelopen voor het Televizier Gala, een paar dagen erna. Twee vrouwen die midden in het leven staan: positief, aanstekelijk, nuchter en heerlijk echt.

Toen jullie voor Gaykrant werden gevraagd zei Petra meteen door de telefoon: “Ja, dat doen we, we zijn erg voor de gays!”
Petra schiet in de lach. “Ja, natuurlijk! Dat zeg ik meteen. Ik vind dat gewoon belangrijk. Iedereen mag zichzelf zijn. En als wij daar iets aan kunnen bijdragen, doen we dat met liefde.” Lieske knikt. “Ik heb altijd iets gehad met de gaywereld. Vroeger deed ik al dingen met het COC, organiseerde avonden voor vrouwen, mannen, iedereen. En nu, door het programma, merk ik dat jonge mensen ons echt zien als positief voorbeeld. Dat raakt me.”

Wat denken jullie dat jullie deelname heeft betekend voor jonge kijkers – homo, lesbisch, of hetero?
Lieske: “Dat je op elke leeftijd nog kunt stralen. En dat liefde geen hokjes kent. We zijn gewoon twee vrolijke vrouwen, nuchter en met humor. We hebben laten zien dat het ook luchtig kan. Niet alles hoeft zwaar of dramatisch te zijn.”
Petra: “Dat is toch geweldig? Dat ze niet denken: o, lesbisch zijn is moeilijk, maar: hé, dat ziet er leuk uit.”

Hoe was het eigenlijk om mee te doen aan zo’n groot tv-programma? Al die camera’s om je heen, hoe voelt dat?
Petra: “In het begin was het wennen. Je moet opletten, niet in de camera kijken, ze lopen om je heen. Maar na twee dagen vergeet je het. Dan doe je gewoon je

ding. Ik kook, ik praat, ik lach. En zij filmen." Lieske: "Ja, op een gegeven moment denk je: laat ze maar. Ze zeiden soms: "Wil je even wachten met koken, want we willen dat shot nog een keer opnemen." Nou, dan doe je dat. Maar verder... je went eraan. Het voelde gewoon normaal." Petra: "Wij zijn allebei nogal vrolijke types. En we steken elkaar aan. Als Lieske lacht, lach ik. Als ik begin te gieren, ligt zij dubbel. Nou, dat hoor je waarschijnlijk ook nu alweer!" Lieske lacht breed: "Ja, ik kan niet anders. Als ik lach, gaat mijn mond open. Dat zit bij ons in de familie."

Herkennen jullie jezelf in wat er uiteindelijk is uitgezonden?
Lieske: "Ja, eigenlijk wel. Het is echt zoals het was. Natuurlijk, er wordt geknipt, maar ik heb mezelf wel herkend. Misschien kom ik iets oppervlakkiger over dan ik ben, want ik ben in werkelijkheid wat dieper, denk ik. Maar dat is niet erg. De sfeer, de chemie tussen ons – dat klopt gewoon." Petra: "Helemaal mee eens. Wat je zag, dat was het. Geen toneelstukje, niks gespeeld. En dat hoor ik ook van vrienden: "Het was echt jullie." Dat vind ik het mooiste compliment."

Hebben jullie eigenlijk zelf naar het programma gekeken?
Petra: "Ja, natuurlijk! Niet alles, want in de zomer had ik het druk met mijn hotel, maar ik keek altijd de stukjes van ons samen. Gewoon om te zien hoe het was geworden. En weet je wat me vooral opviel? De muziek. Die was zó mooi gekozen. Soms begon er precies op het juiste moment een liedje waarvan ik dacht: ja, dit past." Lieske knikt: "Die muziek maakt het echt af. En de voice-over ook, rustig, met humor, nooit overdreven. Soms hoorde ik mezelf iets zeggen en dan kwam daar dat muziekje onder, en dacht ik: nou, dit is gewoon filmisch. Heel knap werk van de redactie."

Dus jullie herkenden jezelf in hoe het was gemonteerd?
Lieske: "Ja, absoluut. Het voelde warm, eerlijk, echt. De sfeer van Lesbos, het gelach, de kleine stiltes, alles zat erin. En het leuke is: ik had nooit gedacht dat ze ook onze humor zó goed zouden vangen." Petra: "Nee, precies. En ik vond het ook fijn dat het niet alleen over romantiek ging, maar ook over het gewone leven. Het werken, koken, lachen, soms een beetje mopperen. De muziek benadrukte dat juist: het was niet sentimenteel, maar vrolijk. Licht. Zo zijn wij ook." Lieske glimlacht: "Het was alsof ze onze energie in geluid hebben vertaald. Je hoort die eerste tonen en je denkt meteen: daar komen die twee weer." Petra: "Ja, met een glaasje wijn en een hoop gelach erbij. Zo hoort het."

Sinds het programma zijn jullie publiekslievelingen geworden. Hoe is dat, opeens bekend zijn?

Lieske: “Nou, ik geef al dertig jaar wijncursussen en spijsavonden, maar nu zit alles vol. Waar ik vroeger veertien mensen had, zitten er nu zestig of zeventig. In sommige restaurants moeten ze tafels bijzetten. Ik sta daar met een microfoon en iedereen wil met me op de foto. Het is een gekkenhuis, maar wel een leuk gekkenhuis. Heb ik meer dan 50.000 volgers op mijn Instagram!”
Petra: “Bij mij op Lesbos herkennen ze me ook. Niet alleen Nederlanders, ook toeristen. Ze roepen: “Petra van tv!” En dan moet ik lachen. Maar ik was in Athene vroeger al bekend. In de jaren tachtig had ik cafés waar iedereen welkom was, homo, bi, hetero, maakt niet uit. Toen al kwamen mensen naar mij omdat ze zich daar veilig voelden. Dus die openheid zat er altijd al in.”

Petra, jij had al een duidelijke missie: Lesbos op de kaart zetten.
Petra: “Ja, dat was mijn intentie. Lesbos is een prachtig eiland, maar veel mensen kennen het alleen van de naam. Ik wilde laten zien hoe mooi en gastvrij het hier is. En dat is gelukt. Mensen schrijven me dat ze door de uitzending nu naar Lesbos willen. Dat is toch mooi?” Lieske: “Ze heeft het fantastisch gedaan. Lesbos is echt positief in beeld gekomen. En ook de Griekse manier van leven: warm, rustig, samen eten. Het programma heeft dat heel mooi gevangen. We zijn alle twee echt Griekofielen.”

Wat heeft het programma aan nog meer moois jullie heeft gebracht?
Lieske: “De reacties. Vooral van jonge mensen. Op mijn Instagram schrijven ze: “Wat een inspiratie, jullie zijn zo echt.” En dat zijn vaak jonge homo- of lesbische stellen, maar ook hetero’s. Mensen uit de Bijbelbelt zelfs. Daar waar het vroeger nog taboe was, ik ben er opgegroeid dus ik weet hoe het is: nu krijg ik warme berichten. Dat vind ik ontroerend.” Petra: “Ik hoor dat ook. En ik merk dat het mensen hoop geeft. Dat je op latere leeftijd nog liefde, vriendschap en plezier kunt vinden, ouder worden kan een feestje zijn. En dat je trots mag zijn op wie je bent. Daar gaat het om.”

Jullie noemden deze levensfase het zelf het “najaar van het leven”. Maar als ik jullie zo hoor, klinkt het meer als een voorjaar vol energie.
Petra lacht: “Ik zeg altijd: 60 is het nieuwe veertig! We beginnen pas!”
Lieske: “Ik wilde eigenlijk rustiger aan doen, maar dat lukt niet. Mijn agenda zit vol tot volgend jaar. En ik vind het stiekem ook heerlijk. Het leven is te leuk om stil te zitten.” Petra: “We genieten gewoon. En als we onderweg ook nog iets moois kunnen doen voor de community, dan is dat de kers op de taart.”

Jacques Zonne: over homoconversie, activisme en radicaal jezelf zijn.

Door: Willem van Altena
Publicatie: 18 jul 2026

Jacques Zonne (1951) is een van de bekendste Nederlandse stemmen tegen homoconversie. Als jonge homo uit een gelovige Vlaardingse familie werd hij in de jaren zeventig onder valse voorwendselen naar een "vakantieboerderij" gestuurd om "genezen" te worden van zijn gevoelens – de opmaat van ruim twee jaar gevangenschap en geestelijke terreur. Omdat geen enkele hulpverlener, kerk of lhbt-organisatie hem destijds kon of wilde helpen, groeide Jacques uit tot een onvermoeibare activist die al vijftig jaar pleit voor een verbod op homoconversie. In juni 2026 bereikte die strijd een historisch hoogtepunt: na de Tweede Kamer stemde ook de Eerste Kamer in met een wettelijk verbod op homo-conversietherapie. Voor Jacques is dat niet alleen een politieke overwinning, maar ook de vervulling van een persoonlijke belofte: anderen besparen wat hem is aangedaan.

Het gruwelijke verhaal van wat je overkomen is in die "vakantieboerderij" van Youth For Christ heb je al duizend keer verteld. Ik ben vooral benieuwd hoe je daar bovenuit bent gekomen en toch altijd trouw aan jezelf bent gebleven. Maar eerst dat historische moment: de wet tegen homoconversie is door de Senaat. Hoe is dat inmiddels geland?
"Echt geloven doe ik het pas als het in de Staatscourant staat met de handtekening van de koning eronder, maar diep van binnen weet ik: mijn droom is wet geworden. Wat mij is aangedaan is voortaan verboden, en er komt meer hulp voor slachtoffers. Dat is voor mij het belangrijkste, niet de straf voor de daders."

Jouw strijd is altijd groter geweest dan jouw eigen verhaal. Het is je nooit om een vendetta te doen geweest.
"Veel van de mensen die dit mij hebben aangedaan, deden dat niet uit pure kwaadaardigheid; zij waren ervan overtuigd dat ze mijn ziel redden. Dat maakt ze niet minder verantwoordelijk, maar laat wel zien hoe giftig hun ideeën en dogma's zijn. Hoe meer wetenschappers zeggen "je wordt gewoon zo geboren", hoe dieper zij zich ingraven. Dáár moet je tegenin, terwijl slachtoffers vaak levenslang met de schade blijven zitten."

Tegen wil en dank ben je een strijder geworden, zei je eens. Wanneer sloeg dat om, van overleven naar actievoeren?
"Het begon met het totale gebrek aan hulp nadat ik uit de conversietherapie kwam. De eerste vijf jaar daarna waren, hoe raar het ook klinkt, erger dan de therapie zelf. Ik was losgerukt van mijn ouders – die via de boerderij hadden laten weten dat ik niet meer welkom was – en ik was volledig gehersenspoeld. Een dominee in Kampen heeft me met zijn familie opgevangen en geholpen om weer een beetje mezelf te worden, maar Kampen was mijn stad niet. Ik wist: ik heb professionele hulp nodig."

Dus je ging naar Amsterdam, het 'magies sentrum', op zoek naar hulp en een nieuw leven?
"Precies. Ik dacht: dáár zijn hulpinstanties, en daar kan ik weer een plek in de maatschappij vinden. Via de net opgerichte Motorsportclub MSA vond ik een goedkope kamer op de Lauriergracht. Een van de eerste dingen die ik deed, was proberen aangifte te doen. De brigadier lachte me uit: "Je bent er toch zelf heen gegaan, dus wij kunnen niks voor je doen." Hij gaf me wel het kaartje van het RIAGG. Ik dacht: dan krijg ik tenminste psychiatrische hulp."

Dat bleek een illusie.
"Ja. Na mijn hele verhaal kreeg ik te horen dat ik "aan het verkeerde adres" was. Pas later begreep ik waarom: dezelfde instelling deed toen zelf nog aan een soort conversietherapie met elektroshocks en chemische castratie. Misschien was het maar goed dat ik daar niet werd opgenomen, maar ik stond opnieuw met lege handen. Daarna heb ik overal aangeklopt: COC, Rutgers, NVSH enzovoort. Steeds dezelfde reactie: "We hebben hier geen ervaring mee, we kunnen je niet helpen." Ik werkte toen als steward bij Wagons-Lits, maar het uitblijven van hulp vrat aan me. Mijn werk leed eronder, ik raakte in een neerwaartse spiraal en verloor uiteindelijk mijn baan."

"Ik woonde inmiddels al vier jaar op die kamer in de Lauriergracht en kon de huur nauwelijks nog betalen. De twee mannen van wie ik huurde, zeiden dat ik mocht blijven voor hetzelfde bedrag, maar dat ze dan wel "iets" terug verwachtten. Dat "iets" was seks met hen, en dan ook nog terwijl zij SS-uniformen droegen. Daar trok ik de grens. Ik heb diezelfde nacht mijn belangrijkste spullen gepakt en ben gevlucht. Liever dakloos dan meewerken aan zoiets. Ik heb ongeveer een week in een portiek geslapen, tot ik eraan dacht dat een vriend een seksclub op de Nassaukade had. Daar mocht ik 's nachts crashen en was ik even onderdak, maar door financiële problemen moest die club dicht en dreigde ik opnieuw op straat te komen. Via omwegen belandde ik in

Eindhoven. Daar kon ik weer een begin maken met mijn leven. Maar aan mijn conversietherapie-trauma was nog niets gedaan. Ik was zó boos – op de daders, op de kerken, maar ook op de instellingen die niets deden – dat ik dacht: dan ga ik mijn verhaal in de krant zetten. Een paar journalisten hebben het groot gebracht; we zijn samen teruggegaan naar die boerderij, "De Schuilplaats", om een foto voor de deur te maken als bewijs. Doordat ze alles moesten checken, duurde het even voordat het stuk verscheen. In die tussentijd stortte mijn leven alleen maar verder in."

En dan dat bijna filmische moment op de markt in Eindhoven, waar je ineens je eigen verleden in de ogen keek.
"Ik liep over de markt en zag twee kramen: een van het COC en een van de Roze Driehoek. Aan de zijkant hing een groot geel bord met mijn krantenartikel, met die foto voor "De Schuilplaats". Ik was vergeten dat het ooit verschenen was; toen het uitkwam, was ik dakloos en bezig elders opnieuw te beginnen. Daar, midden op straat, tussen de boodschappentassen, stond ik ineens mijn eigen trauma te lezen. De tranen stroomden over mijn wangen. De jongen achter de kraam, die dat zag, legde zijn hand op mijn schouder. Dat was genoeg. Hij liet me een boek zien: *Vrije Keuze – hoe binnen Youth For Christ homoseksualiteit wordt onderdrukt*. Ik sloeg het open en zag opnieuw mijn foto. Eerst was ik woedend, want ik had nooit toestemming gegeven. Maar na een paar dagen dacht ik: als dit andere slachtoffers helpt en COC mijn verhaal in een groter verband plaatst, dan wil ik meewerken, niet tegenwerken. Zo startte ik in de werkgroep Sekten bij COC Eindhoven. "Sekten", omdat je toen nog niet mocht zeggen dat je "tegen kerken" was. Een van onze eerste acties was het aanvallen van de gemeentelijke subsidie voor Youth for Christ. Dat is gelukt: de 14.000 gulden waar ze op rekenden, kregen ze niet. Mijn eerste lezing daar zat afgeladen vol. Het was loodzwaar om te doen, maar ik haalde er ook kracht uit.

Maar net toen de strijd tegen conversietherapie loskwam en het ook met jou de goede kant uit ging brak de aidscrisis los.
"Ja. En de strijd tegen conversietherapie zakte als een plumpudding in elkaar. Alle energie, aandacht en middelen gingen naar aids, terecht. Maar daardoor verdween mijn onderwerp naar de achtergrond."

Terug in Amsterdam beland je in de voorhoede van wat ik een tweede homo-emancipatiefase noem: de fetisj-communities, de berenscene, Dikke Maatjes.
"Via mijn vriend Dig – en inderdaad ook dik – kwam ik bij Dikke Maatjes terecht. Ze kwamen samen in een keurige koffie- en theesalon met zware gordijnen en

ronde tafeltjes; dikke mannen die vooral met elkaar zaten te klagen. Bij mijn tandarts was het gezelliger in de wachtkamer. Om een lang verhaal kort te maken: al snel was ik voorzitter. Ik werkte in die dagen in een seksshop en zag in Amerikaanse bladen hoe groot de aantrekkingskracht van dikkere en behaarde mannen was. We bedachten Mister-verkiezingen, keken in het buitenland hoe ze dat deden, en zo kwam ik tijdens een Europees evenement in Brussel een berenpak tegen. Ik deed een geïmproviseerde stripact en werd tot mijn verbazing Mister Chubby Europe 1994. Met die titel kon ik naar San Francisco, waar ik uit meer dan twintig kandidaten, Mister International Grizzly Bear 1996 werd. Bij terugkomst op Schiphol stonden er zo'n vijftig leden met een spandoek. Dáár ging het mij om: hún trots. Ik wilde dat mannen die altijd te horen hadden gekregen dat ze te dik of te harig waren, ineens konden ervaren dat ze juist gewild waren."

De strijd tegen de conversietherapie was naar de achtergrond verdwenen, maar dat veranderde in 2012 toen je een interview gaf voor het programma Andere Tijden.
"Dat interview gaf een enorme stroom reacties, en de lezingen kwamen weer op gang. Mijn trauma werd daar niet kleiner van, maar ik merkte dat lotgenoten zich minder alleen voelden. Dat gaf me de motivatie om door te gaan In 2019 volgde *EenVandaag*. Dat item bracht me letterlijk in de krochten van het Binnenhof. Vera Bergkamp van D66 zag het, nodigde me uit om op haar kamer in de Tweede Kamer mijn verhaal te vertellen, en stelde Kamervragen aan minister Bruno Bruins. Zijn antwoord was: "ik kan niets doen, want conversietherapie is niet strafbaar." Daarna zakte het toch weer in. Ik dacht: ik was zó dicht bij het Binnenhof, en nu gebeurt er weer niks. Dus begon ik de petitie "Stop conversietherapie in Nederland". Die sloeg aan. Tegelijkertijd werkte COC Nederland aan een initiatiefwet. Een eerste versie kwam door de Tweede Kamer, maar de Raad van State keurde die af: beter geen wet dan een slechte wet. Er kwam een aangescherpte versie, die op Coming-Out dag 2023 opnieuw werd ingediend. Na extra wetenschappelijke toetsen (tijdrekken) en besloten overleggen mocht ik op 28 januari 2025 mijn petitie aanbieden en de Kamer toespreken. De wet werd aangenomen met 101 stemmen tegen 49."

En dan nog de Eerste Kamer…

“Daar werd keer op keer vertraging opgeworpen. Een ex-BBB’er die eerder ex-CDA was, eiste een hoofdelijke stemming. Hij dacht dat dan meer Eerste Kamerleden dan tegen deze wet zouden zijn. Het betekende wéér uitstel, en na alles wat ik had meegemaakt, was elke vertraging er één te veel. Het vrat aan mijn energie. Tot 16 juni 2026. De Eerste Kamer stemde in. Ruimschoots zelfs, met 57 stemmen voor en 15 stemmen tegen. Bij het COC stond iedereen te juichen; ik zat vooral te janken. Het voelde alsof vijftig jaar spanning in één keer uit mijn lijf liep. Ik had mijn doel bereikt: ik had gedaan wat ik kon om te voorkomen dat jonge mensen dezelfde hel moeten doorstaan als ik.”

Terwijl in je eigen leven ondertussen ook zware dingen gebeurden. Zoals het plotselinge overlijden van je beste vriend en partner Frank.

“Frank was mijn beste vriend, partner, meester, reisgenoot –_bijna familie. Hij noemde mij altijd zijn bijvrouw. Hij overleed plotseling. Na bezoek aan het mortuarium hoorde ik van zijn broer dat Frank op zijn achttiende óók conversietherapie had ondergaan, in Zwitserland. Dat kwam aan als een mokerslag. Hij had er nooit over gesproken. Kort daarna organiseerde ik een bear-weekend in de bar waar ik werk, dat – althans in mijn beleving- volledig mislukte; ik sleepte mezelf erdoorheen. Na afloop stortte ik in en besloot er een einde aan te maken. Ik had alle drank in huis, ik wist precies hoe ik het zou doen. Maar een klein stukje in mij wilde nog één keer praten. Dus ik belde 113. De stem van de man aan de lijn – warm, rustig – zal ik nooit vergeten. We hebben lang gepraat. Op zijn aandringen ben ik de volgende dag naar de huisarts gegaan. Wat denk je? Binnen een maand zat ik in intensieve psychiatrische behandeling, inclusief EMDR. Voor het eerst werd echt aan alle lagen van mijn trauma gewerkt. Zeven maanden geleden kreeg ik een TIA en een dag later een beroerte. Mijn handen doen het weer redelijk, maar niet volledig. Werk zoals vroeger gaat niet meer. En toch betrap ik mezelf erop dat ik alweer van alles organiseer: lezingen, campagnes, plannen. Blijkbaar zit die drang heel diep.”

Achtergrond: *Conversiehandelingen zijn praktijken die erop gericht zijn de (homo)seksuele gerichtheid of genderidentiteit van lhbtiq+-personen te veranderen of te onderdrukken. Uit onafhankelijk onderzoek (onder andere door Bureau Beke) bleek dat er in Nederland zeker vijftien actieve aanbieders of organisaties waren die dit soort handelingen claimden uit te voeren.*

Martin was een van de slachtoffers van conversie: “Ik leerde al snel dat dit geen hulp was, maar beschadiging”

Door: Willem van Altena.

Wie denkt dat de ervaringen van Jacques Zonne met homoconversie vooral iets uit het verleden zijn vergist zich: ook vandaag de dag worden jonge mensen nog tegen hun wil in onderworpen aan “therapieën” die hun queer-zijn moeten genezen. Zoals Martin (31 jaar), die amper tien jaar geleden een vergelijkbaar horrorscenario beleefde, en die nog steeds kampt met de gevolgen ervan. Hij put moed en inspiratie uit de strijd van Jacques Zonne en hoopt dat andere jongeren zijn ervaring niet hoeven te delen.

“Ik kom uit een zeer christelijke omgeving in de Biblebelt, waar weinig ruimte was om vrijuit over je seksualiteit te spreken. Waar de coming-out voor veel jongeren vooral een persoonlijke ontdekkingsreis is, werd dat bij mij het startpunt van een traject waarin anderen gingen bepalen wie ik moest zijn. Toen ik ongeveer 21 was en mijn ouders vertelde dat ik gay ben, is het allemaal begonnen. Mijn ouders schakelden de kerk in, en die heeft het meteen overgenomen: ik moest in gesprek met een dominee en met een kerkvoogd. Die zouden me zogenaamd wel gaan helpen. Maar ik leerde al snel dat dit geen hulp was, maar beschadiging.”

“Nee, ik ben niet, zoals Jacques, onder valse voorwendselen weggelokt en min of meer gevangen gezet. Maar ik moest wel twee keer in de week naar de dominee, die mij dan onderwierp aan allerlei praktijken, vaak samen met de kerkvoogden. Dat varieerde van handoplegging tot gezamenlijk bidden, en het altijd maar erin hameren dat er iets niet deugde in mij en dat ik moest veranderen. En ja, soms kwam er fysiek geweld aan te pas en werd ik geslagen. Waarom ik er toch meer dan drie jaar heen bleef gaan, om twee keer per week afgebrand te worden? Angst, denk ik. Niet alleen voor de kerk, maar ook voor mijn thuissituatie waar ik wel meer dingen meemaakte die niet oké waren. Je raakt zo in de war dat je niet meer weet wat voor of achter is.”

“Mijn zelfbeeld lag helemaal aan scherven. Stukje bij beetje verdween het gevoel dat ik mocht zijn zoals ik ben, en bleef alleen de boodschap over dat ik abnormaal was en weer “normaal” moest worden. Hún idee van normaal, niet het mijne. Ik voelde mijn eigen identiteit steeds verder afbrokkelen. Ik heb nog wel geprobeerd ertegenin te gaan, en de dominee van weerwoord gediend. Maar dat liep dan meteen zo uit de hand dat ik ermee stopte om hem tegen te spreken, omdat ik wist dat verzet alles alleen maar erger maakte. Dus leerde ik mijn mond te houden en de dingen te ondergaan.”

“Pas toen ik, vanwege een onhoudbare thuissituatie bij een pleeggezin terecht kwam durfde ik de stap te zetten me niet meer bloot te stellen aan de dominee en zijn mentale terreur. Die pleegouders waren heel open en veel vrijer in hun denken, en zij gaven mij voor het eerst de ruimte om te vertellen wat er gebeurd was. Zij hebben me daarin enorm geholpen, en dat doen ze eigenlijk nog steeds.

“Wat voor mij ingewikkeld blijft, is dat de mensen die dit deden –mijn ouders, maar ook de mensen van de kerk- waarschijnlijk écht dachten dat ze mij hielpen. Ik wil niemand zijn geloof ontzeggen, maar in mijn situatie was het totaal doorgeslagen, ten koste van mijn veiligheid en mijn menselijkheid. Uit de kast komen was al zwaar genoeg, zeker in een familie als de mijne. Ik had gehoopt dat open zijn misschien zou helpen, maar ik maakte alles juist erger door te vertellen dat ik homo was. Ik was nog heel jong en ook wel naïef, had nauwelijks mensen om op terug te vallen, en moest me er grotendeels alleen doorheen slaan.”

“Pas later, toen ik op een veiligere plek kwam in dat pleeggezin, en andere mensen om me heen kreeg, merkte ik dat herstel überhaupt mogelijk was. Inmiddels heb ik mensen gevonden op wie ik kan terugvallen, onder wie mijn pleegouders en goede vrienden. Die gekozen familie is voor mij heel belangrijk geworden. Mijn relatie met mijn echte ouders is nooit echt hersteld. Ik spreek ze soms nog, maar het blijft ingewikkeld. Op een gegeven moment moet je accepteren dat niet alles goed komt Toch blijft het niet iets wat je zomaar achter je laat. Die ruim drie jaar hebben littekens achtergelaten. Nu conversietherapie verboden is, helpt dat wel om er in mijn hoofd meer een punt achter te zetten, maar het blijft me achtervolgen. Mijn ervaringen zijn inmiddels verjaard; je kunt aangifte doen tot 6 jaar na dato. Ik vraag me wel eens af of ik nu aangifte zou doen tegen die kerk. Ik weet het niet. Het idee om alles weer op te moeten rakelen schrikt me af.”

“Wat ik vooral wil zeggen, is dat dit niet mag gebeuren. Niet in naam van geloof, niet in naam van liefde, en niet onder het mom van hulp. Wat mij is aangedaan, heeft diepe sporen nagelaten. De gedachte dat, zelfs vandaag de dag, andere jongeren moeten doormaken wat ik heb meegemaakt is vreselijk, daarom vertel ik nu mijn verhaal. Als dat mensen aan het denken zet, dan ben ik blij. Wat mij is aangedaan had nooit mogen gebeuren, maar ik wil dat er in elk geval iets goeds uit voortkomt. Tegelijk wil ik ook aan anderen die dit meemaken zeggen dat het, hoe moeilijk ook, mogelijk is om eruit te komen. Ik heb nu een stabiele relatie en een leven dat veel vrijer en gelukkiger is dan toen. Mijn geschiedenis blijft een stuk van wie ik ben, maar bepaalt niet meer mijn toekomst.”

Martin is een gefingeerde naam. Naam bij redactie bekend.

Dilan Yeşilgöz: “De VVD wil geen LHBTI-asielzoekers terugsturen naar landen waar zij gevaar lopen”

Door: Ranjith Postma. Publicatie: 28 oktober 2025

Aan ervaring geen gebrek. Dilan Yeşilgöz (spreek uit: JEH-sjil-goez) presenteert zich dan ook als een daadkrachtig voorvechter van veiligheid en de bescherming van kwetsbare groepen. Mét concrete voorstellen tegen haat en ideologisch geweld. Maar veel hangt af van keuzes die ze pas na de verkiezingen maakt.

U staat niet alleen als politicus onder druk, u wordt ook in uw persoonlijke levenssfeer bedreigd en heeft persoonsbeveiliging. Hoe laadt u uw batterij weer op en welke gewoonten horen daarbij?
“Ik ga heel graag wandelen met Rene (*haar echtgenoot, RP*) en mijn hond.”

Jolene, Jolene, Jolene, Jolene

Hoe heet ’ie?
“Moos.

En ik kan erg genieten van een kopje koffie op een terras of ergens lekker eten met vrienden. Ik ben ook gek op muziek en dansen, dus als er een leuk concert is, ben ik erbij!”

Spannend.

I’m begging of you please don’t take my man

“Ik ben een groot fan van Dolly Parton. Ik vind haar een vakvrouw. Jolene is een favoriet lied. Dit nummer heeft een heel interessant perspectief, twee vrouwen die strijden om dezelfde man. Overigens heb ik heel veel favoriete muziek hoor, ik heb een uiteenlopende smaak. Dolly bewonder ik enorm.”

Please don’t take him just because you can

U heeft eerder verteld dat uw jeugd als vluchteling een grote invloed gehad heeft op uw wereldbeeld en politieke ambitie. Wat heeft u nog meer persoonlijk meegemaakt dat aan uw perspectief en aspiraties heeft bijgedragen en waarom blijft die gebeurtenis u bij?
“Alles wat je meemaakt heeft natuurlijk invloed op hoe je naar zaken kijkt.”

Eens.